

# Szczepionki chroniące przed wirusem HPV, szczepionka MenACWY i szczepionka Tdap

Informacja dla uczniów pierwszej klasy szkoły średniej i ich rodziców

## Informacje na temat tej ulotki

Niniejsza ulotka jest przeznaczona zarówno dla rodziców, jak i uczniów. Mamy nadzieję, że przeczytają ją wspólnie.

Zespoły HSE odpowiedzialne za szczepienia w szkołach podadzą szczepionki przeciwko wirusowi HPV, szczepionkę Tdap oraz szczepionkę MenACWY wszystkim uczniom klas pierwszych, zarówno chłopcom, jak i dziewczętom. Prosimy rodziców i opiekunów, aby przeczytali, podpisali i odesłali krótki formularz w celu wyrażenia zgody na to, aby ich dziecko zostało zaszczepione. Formularz ten nosi nazwę „Formularz zgody na szczepienia dla dzieci rozpoczynających pierwszą klasę szkoły średniej”.

Niniejsza ulotka zawiera:

- Szczepionki podawane uczniom pierwszej klasy – przed czym chronią i jakie dawki są potrzebne
- informacje na temat wizyt szkolnych zespołów ds. szczepień
- najczęściej zadawane pytania
- informację, gdzie można dowiedzieć się więcej
- formularz zgody

W razie pytań dotyczących dowolnej części tej ulotki rodzic lub uczeń może je zadać członkowi zespołu ds. szczepień. Numer telefonu lokalnego zespołu znajduje się w tym pakiecie.

## Podawane szczepionki

Szczepionka to substancja zapewniająca odporność na określoną chorobę (ochronę przed chorobą). Oferujemy trzy szczepionki mające na celu ochronę przed chorobami zakaźnymi.

**Szczepionkę przeciwko wirusowi HPV**, który może powodować raka u chłopców i dziewcząt.

**Szczepionkę MenACWY**, chroniącą przed czterema rodzajami choroby meningokokowej, która może powodować zapalenie opon mózgowych (zapalenie błon otaczających mózg) i/lub posocznicę (sepsę).

**Szczepionkę Tdap** chroniącą przed:

- tężcem (toksyna tężcowa może powodować bolesne skurcze mięśni i drgawki),
- błonicą (choroba, która może się objawiać bólem gardła i poważnymi problemami z oddychaniem) oraz
- krztuścem (choroba zwana również kokluszem, powodująca uporczywy kaszel i wymioty).

## Wizyty szkolnych zespołów ds. szczepień

Szkolne zespoły ds. szczepień HSE odwiedzą szkoły, aby podać uczniom szczepionki. Podane zostaną następujące szczepionki:

- Szczepionka przeciwko wirusowi HPV
- Szczepionka Tdap
- Szczepionka MenACWY

Szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest podawana w jedno ramię, a szczepionki Tdap i MenACWY są podawane w drugie ramię, z przerwą pomiędzy miejscami wkłucia.

## **Dodatkowe informacje na temat każdej szczepionki**

### **Szczepionka 1: Szczepionka przeciwko wirusowi HPV — dla dziewcząt i chłopców**

#### **Czym jest wirus HPV?**

HPV to inaczej wirus brodawczaka ludzkiego. Istnieje ponad 100 typów takiego wirusa. Wirus HPV jest bardzo pospolity. Większość ludzi zarazi się nim w trakcie swojego życia. Wirusem można zarazić się przez kontakty seksualne z inną osobą, która już go ma. Większość przypadków zarażenia wirusem HPV nie wymaga leczenia. Jednakże u niektórych osób infekcja może przetrwać i doprowadzić do powstania raka. Wirus HPV powoduje również powstawanie brodawek narządów płciowych.

Zakażenie jest bardzo powszechne zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn. Ponad 80% osób zostaje zakażonych wirusem HPV w ciągu swojego życia.

Szczepionka przeciwko wirusowi HPV chroni przed rakiem szyjki macicy i innymi typami nowotworów. Szczepionka przeciwko wirusowi HPV nosi nazwę Gardasil 9.

#### **W jakim celu podaje się szczepionkę przeciwko wirusowi HPV?**

Narodowy Komitet Doradczy ds. Szczepień (NIAC) zaleca, aby wszystkie dzieci w wieku 12–13 lat (które wcześniej nie otrzymały szczepionki przeciw wirusowi HPV) otrzymały szczepionkę przeciwko wirusowi HPV w ramach szkolnego programu szczepień, aby były chronione przed nowotworami wywołanymi przez tego wirusa w wieku dorosłym.

Według NIAC istnieje związek między zakażeniem wirusem HPV a rakiem szyjki macicy, pochwy i sromu u kobiet oraz rakiem głowy i szyi (tylnej części gardła, w tym podstawy języka i migdałków), a także rakiem odbytu u mężczyzn i kobiet oraz rakiem prącia u mężczyzn.

#### **W których krajach podaje się szczepionki przeciwko wirusowi HPV?**

Program szczepień przeciwko HPV obowiązuje obecnie w ponad 140 krajach, przy czym w ponad 50 z tych krajów szczepionkę podaje się wszystkim chłopcom i dziewczętom. Kraje te to między innymi:

- Australia
- Włochy
- Nowa Zelandia
- Norwegia
- Wielka Brytania
- USA

Więcej informacji na temat pomyślnego wdrożenia tych programów można znaleźć na stronie [www.hpv.ie](http://www.hpv.ie)

|                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest podawana w 140 krajach w celu zapobiegania nowotworom</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Szczepimy uczniów klasy pierwszej zarówno dziewczęta, jak i chłopców.</b> |
|------------------------------------------------------------------------------|

### Jakie rodzaje nowotworów może powodować wirus HPV?

Wirus HPV może powodować szereg zmian przedrakowych — nieprawidłowych komórek, zarówno u mężczyzn, jak i kobiet. Wirus HPV powoduje:

- niemal wszystkie przypadki raka szyjki macicy
- 5 na 10 przypadków raka sromu
- 7 na 10 przypadków raka pochwy
- 9 na 10 przypadków raka odbytu związanego z HPV
- 9 na 10 przypadków brodawek narządów płciowych.

Badania wykazały, że zakażenie wirusem HPV jest również związane z nowotworami:

- jamy ustnej i gardła (części ustnej gardła)
- końcowego odcinka układu pokarmowego (odbytnicy)
- penisa

|                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|
| W skali całego świata wirus HPV powoduje 1 na 20 przypadków raka. |
|-------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ponad 590 000 uczniów w Irlandii i 100 milionów ludzi na całym świecie otrzymało szczepionkę przeciwko wirusowi HPV. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Ile dawek szczepionki przeciwko HPV należy podać?

NIAC zaleca, aby w ramach szkolnego programu szczepień większość osób otrzymała tylko jedną dawkę szczepionki przeciwko HPV.

W przypadku osób ze znacznie osłabionym układem odpornościowym zaleca się podanie 3 dawek szczepionki przeciwko wirusowi HPV. Należy to omówić z lekarzem specjalistą dziecka.

Pierwszy rok nauki w szkole ponadpodstawowej to najlepszy czas na szczepienie, ponieważ w tym wieku jest ono najbardziej skuteczne.

### Szczepionka 2: Szczepionka MenACWY

#### Czym jest meningokokowe zapalenie opon mózgowych?

Zakażenie meningokokami jest poważną chorobą mogącą prowadzić do zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i posocznicy (sepsy), a w konsekwencji do śmierci. Istnieje wiele różnych rodzajów bakterii meningokoków, a wszystkie dzieci powinny być otrzymać szczepionkę chroniącą przed meningokokami grupy C, gdy były młodsze.

Szczepionka MenACWY wzmacnia ochronę dziecka przed meningokokami z grupy C. Zapewni również dodatkową ochronę przed meningokokami z grup A, W oraz Y. Ponadto

szczepionka ta zmniejsza ryzyko przenoszenia choroby, dzięki czemu może pomóc chronić także innych ludzi. Szczepionka MenACWY nosi nazwę Nimenrix.

Szczepionka ta nie chroni przed wszystkimi grupami meningokoków, np. przed grupą B lub innymi bakteriami, które mogą powodować zapalenie opon mózgowych, dlatego ważne jest, aby znać objawy, których nie wolno lekceważyć, i w razie ich wystąpienia szukać natychmiastowej pomocy medycznej.

Choroba meningokokowa może mieć bardzo nagły początek. Objawia się między innymi gorączką, zesztywnieniem karku, bólem głowy, bólem stawów oraz wysypką. Choroba meningokokowa może wystąpić w różnym wieku, najczęściej objawia się jednak u dzieci poniżej 5. roku życia. Najbardziej zagrożone są niemowlęta poniżej pierwszego roku życia. Występuje również często u nastolatków w wieku 15–19 lat.

### Ile dawek szczepionki MenACWY należy podać?

Jedna dawka szczepionki MenACWY zapewnia wystarczającą ochronę.

### Szczepionka 3: Szczepionka Tdap

#### Czym jest szczepionka Tdap?

Nazwa Tdap to akronim słów tetanus (tężec), diphtheria (błonica) and (i) pertussis (krztusiec).

Ta szczepionka chroni przed szkodliwymi bakteriami i toksynami. Szczepionka Tdap nazywa się Boostrix.

**Tężec** może powodować bolesne skurcze mięśni, drgawki i sztywność (brak możliwości otwarcia ust z powodu skurczów mięśni), a ostatecznie prowadzi do trudności w oddychaniu i śmierci.

**Błonica** jest poważną chorobą, która zazwyczaj zaczyna się od bólu gardła, ale może się szybko nasilić i doprowadzić do problemów z oddychaniem. Może również uszkodzić serce i układ nerwowy.

**Krztusiec** jest chorobą, która może powodować uporczywy kaszel, zadławienia i wymioty, a w konsekwencji problemy z oddychaniem.

Wszystkie te infekcje są poważnymi chorobami, które mogą stać się przyczyną hospitalizacji. W najgorszych przypadkach mogą prowadzić do śmierci.

### Ile dawek szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi jest potrzebnych do uzyskania pełnej ochrony?

Do szóstego roku życia każde dziecko powinno było otrzymać cztery dawki szczepionki przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi, w tym:

- 3 dawki jako niemowlę oraz
- dawkę przypominającą w pierwszych klasach szkoły podstawowej.

Odporność organizmu na te choroby słabnie z czasem i zalecane jest podanie dawki podtrzymującej w celu zapewnienia dodatkowej ochrony.

Dawka podtrzymująca jest dodatkową dawką uzupełniającą. To będzie piąta i ostatnia dawka, która zapewni długotrwałą ochronę.

|                                               |
|-----------------------------------------------|
| <b>Pięć dawek zamyka cały cykl szczepień.</b> |
|-----------------------------------------------|

## **Najczęściej zadawane pytania**

### **Czy można poczekać ze szczepieniem ucznia przeciwko wirusowi HPV i podaniem szczepionek MenACWY oraz Tdap, gdy będzie starszy?**

W ramach szkolnego programu HSE szczepionkę przeciwko wirusowi HPV, MenACWY oraz szczepionkę Tdap podaje się uczniom pierwszych klas szkoły ponadpodstawowej. W przypadku podjęcia decyzji o wstrzymaniu szczepienia dziecka do czasu, gdy będzie ono starsze, trzeba to zrobić u lekarza rodzinnego, co wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty administracyjnej i zapłacenia za szczepionki.

### **Czy dostanę dowód podania szczepionek?**

Tak. W dniu podania szczepionki szkolny zespół ds. szczepień zaktualizuje paszporty immunizacyjne. W przypadku jego braku dokument zostanie przekazany przez członka zespołu immunizacyjnego po szczepieniu.

### **Jak uczniowie mogą przygotować się na dzień podawania szczepień?**

W dniu podawania szczepień uczniowie powinni:

- ☐ zjeść śniadanie,
- ☐ mieć na sobie luźną koszulkę z krótkim rękawem.

### **Skąd wiemy, że te szczepionki są bezpieczne?**

Wszystkie szczepionki udostępniane w ramach szkolnego programu szczepień są bezpieczne, udowodniono, że ratują życie i zapobiegają poważnym chorobom. Szczepionki są ściśle monitorowane i poddawane regularnym kontrolom przeprowadzanym przez organy międzynarodowe, w tym:

- Światową Organizację Zdrowia,
- Europejską Agencję Leków (EMA),
- Centra Kontroli i Prewencji Chorób (CDC) w Stanach Zjednoczonych.

Wszystkie organizacje międzynarodowe stale potwierdzają, że szczepionki stosowane w Irlandii są bezpieczne i nie powodują żadnych znanych długoterminowych skutków ubocznych.

### **Czy szczepionki mają krótkotrwałe skutki uboczne?**

Większość uczniów nie ma żadnych dolegliwości po przyjęciu tej szczepionki. U niektórych uczniów na ramieniu w miejscu podania zastrzyku występuje ból, obrzęk i zaczerwienienie. Niektórzy uczniowie mogą odczuwać bóle głowy, nudności lub mieć lekką temperaturę. Nie należy się tym przejmować, objaw ten mija zwykle po jednym lub dwóch dniach.

### **Czy szczepionki mają długotrwałe skutki uboczne?**

Nie istnieją żadne udokumentowane długoterminowe skutki uboczne.

### **Gdzie można uzyskać więcej informacji?**

Wszelkie pytania prosimy omówić z członkiem szkolnego zespołu ds. szczepień HSE, pielęgniarką środowiskową lub lekarzem rodzinnym. Dane kontaktowe zespołu ds. szczepień znajdują się również w tym pakiecie.

Można również odwiedzić strony [www.hpv.ie](http://www.hpv.ie) oraz [www.immunisation.ie](http://www.immunisation.ie) zawierające filmy i informacje dotyczące szczepionek. Zachęcamy do zapoznania się z biuletynem „Fakty o szczepionkach dla uczniów rozpoczynających naukę w szkole ponadpodstawowej” na naszej stronie internetowej.

Łąca do ulotek informacyjnych dla pacjentów na temat szczepionek można znaleźć również na stronie internetowej [www.hpra.ie](http://www.hpra.ie). Należy wyszukać szczepionkę Gardasil 9 (HPV), Nimenrix (MenACWY) lub Boostrix (Tdap), aby przeczytać odpowiednią ulotkę informacyjną dla pacjenta.

### **Formularz zgody dotyczący szczepionek**

Należy przeczytać i podpisać formularz zgody znajdujący się w tym pakiecie i zwrócić go do szkoły, aby mieć pewność, że dziecko otrzyma szczepionki w szkole. Do odesłania formularza można wykorzystać załączoną kopertę.

### **Zgłaszanie działań niepożądanych**

Jeżeli uważasz, że Ty lub Twoje dziecko miało działanie niepożądane po przyjęciu szczepionki, można je zgłosić do Urzędu ds. Regulacji Produktów Leczniczych (ang. Health Products Regulatory Authority, HPRA) pod adresem [www.hpra.ie](http://www.hpra.ie). Działania niepożądane może również zgłosić do urzędu HPRA lekarz, pielęgniarka, farmaceuta lub członek rodziny.